

Lezen en tekst: Lucas 2:41-52

Gemeente van onze Heer,

Slide winkel Ikea

Jongens en meisjes, wie komt er wel eens bij Ikea? Wat vind je daar het leukst? ...

Weet je wat ik het leukst vind? Dat je, als je iets koopt, dat je het dan zelf in elkaar kan zetten. Ik vind het heerlijk om de dozen uit te pakken en alles om me heen uit te stallen. En dan lekker puzzelen.

Ikea heeft dat puzzelen, daar hebben ze zelfs een reclamecampagne om heen gemaakt. Die ziet er zo uit.

Slide Design your own life (plaatje Ikea)

Dat betekent: bouw je eigen leven. Maak je eigen toekomst. Nou, daar denken we over na.

Mijn broer en zus, het leven is niet maakbaar. Dat weten we allemaal wel. Het leven dient zich aan. Dat geef je niet zomaar vorm. Je *wordt* gevormd. En dan draag je in je rugzak allerlei dingen mee. Gebroken dromen. Momenten van verwonding. Pijn en verdriet. Maar ook positieve dingen. Blijfe gebeurtenissen. Voorspoedige jaren. En dat alles, die mix, dat alles vormt jou. Tot wie je nu bent. En de dingen blijven je vormen. Adviezen van wijze mensen. Maar ook die prachtige houding van je eenvoudige buurman. Maar ook: beschadigingen uit je opvoeding. En ga zo maar door.

Zo word je dus gevormd door het leven. En tegelijk heb je altijd weer een keus. Hoe je op dingen reageert. Hoe je al die vormende dingen een plek geeft. Er is jou bijvoorbeeld iets ergs aangedaan. Dat poets je niet meer weg. Tegelijk is de vraag: hoe geef je dat een plek? Laat je je klem zetten door boosheid? Leef je je leven in wrok? Of maak je een andere keuze?

Jezus wil je helpen om er goed mee om te gaan. Met mensen. Met omstandigheden. Met je verleden. En met je zoektocht. Daarover gaat het vanochtend.

Slide **Meteen al leren van Jezus**

Slide Als je God kwijtraakt onderweg...

De eerste focus is niet op Jezus in onze tekst. Het begint namelijk met zijn ouders. En eigenlijk draait ook het grootste gedeelte van de woorden om Jozef en Maria. Wat gebeurt er met hen?

Nou, je zou kunnen zeggen: ze verliezen God onderweg. Ze raken Jezus kwijt. En als ze hem zoeken, dan zijn ze hem nog steeds kwijt. Want hun focus ligt niet op hem, maar op henzelf. Getuige de woorden die Maria spreekt.

Dit is het geval. Maria en Jozef vieren trouw de feesten. Jezus zal ook eerder wel meegegaan zijn. Een goede gewoonte. Want moet Jezus niet thuis raken in de dingen van God? Net zoals al hun andere kinderen trouwens. Maar toch ook in het bijzonder.

Ze zullen met een groep uit Nazaret gereisd zijn. En wellicht nog met meer dorpen tegelijk. Veel vrijheid, allerlei vriendjes. En dus afgesproken dat ze op een bepaalde tijd na een week feesten weer terug zouden reizen als groep. En dat gebeurt. En Jezus wordt in eerste instantie dus niet gemist.

Vervolgens blijkt hij niet op de eerste pleisterplaats op de route. En dan worden zijn ouders ongerust. En gaan terug. En dan duurt het nog drie dagen voor ze hem vinden.

Het kan gebeuren in je leven dat je God een beetje kwijtraakt. Dat kan omdat je hem gewoon bent gaan vinden. Zo, dat je je niet meer bewust bent van zijn aanwezigheid. Het kan ook dat het dieper gaat. Dat je door allerlei dingen die er tussen gekomen zijn. Zonden, problemen, verdriet of juist rijkdom, geluk en voorspoed. Dat je daardoor God naar de zijlijn gemanoeuvreerd hebt. Dat je niet meer bedacht bent op zijn dingen, maar dat je vooral jezelf in het middelpunt stelt.

Dat is een gevaar dat ons allemaal bedreigt. Omdat het de oerzonde is. Ik voel dat aan me trekken. Ik op de troon, God en mijn naasten in een bijrol. Hij speelt nog steeds wel een rol, maar het gaat dan vooral om mijn welbevinden, mijn vrijheid. Ik wil aan mijn trekken komen. Zo dichtbij ons ligt dat. We zetten de regels naar onze hand. Met prachtige redeneringen over christelijke vrijheid. Zo waar. Maar ook zo misleidend. Omdat we ten diepste onszelf zoeken. *Soms als ik langs Ikea rijd, dan mijmer ik wat in de auto. En dan denk ik: wat zou Ikea betekenen? Ik vul dat dan in als afkorting. Vergezocht, maar toch vertel ik het even. Bij 'Ikea' denk ik wel eens: dat is het precies. Ik ... en anderen. Die volgde. Jezelf in het middelpunt zetten. Dat het in je leven lijkt te gaan om jou. En dat anderen er maar bij hangen.* Ten diepste jezelf zoeken.

Ook bij Maria en Jozef is dat zo. Zeker, hun bezorgdheid is oprecht. En Jezus is ook aan hun verantwoordelijkheid toevertrouwd. En toch, als ze hem vinden, dan focussen ze zich op zichzelf. Je hoort bijna de ondertoon. *Hoe kun je ons dit aandoen? Na alles wat we voor jou hebben gedaan? Hoe kun je ons zo bang maken! We zijn zo bang je kwijt te raken.* De toon is bezorgd. Maar de zorg zit hem vooral richting hen zelf. Hun gemis is meer bepalend voor hun keuzes dan wie Jezus is.

Slide ... brengt Jezus je bij de kern...

Jezus reageert als twaalfjarige. Dat moeten we wel beseffen hier. Vaak maken we hem hier volwassener dan hij is. Hij is gewoon een twaalfjarige jongen. De vanzelfsprekendheid waarmee kinderen op die leeftijd leven. Soms zo onnavolgbaar voor ouders. En de logica. Die is soms ver te zoeken. En toch slaan ze vaak de spijker op z'n kop. Kinderogen, zeker op die leeftijd, zien het scherper dan volwassenen. Hun blik is nog niet vertroebeld.

Zeker bij Jezus is dat het geval. Zo scherp en eerlijk. Alsof het volkomen logisch is dat hij achterbleef in Jeruzalem. Waarom hebben jullie mij gezocht? Ik ben hier toch met een missie? Jullie weten toch dat ik, meer nog dan andere kinderen, een andere Vader heb. En dat ik ook thuis moet zijn in de dingen van hem?!

Jezus zegt: ik moet zijn in de dingen van mijn Vader. Het gaat hier niet per se over het huis. Maar over de nabijheid van zijn hemelse Vader. Zijn ouders hadden rustig naar huis kunnen gaan. Deze vermissing is niet negatief, maar positief. Jezus is de weg niet kwijtgeraakt, maar heeft hem juist gevonden. Hij verwijt zijn ouders niet dat ze hem niet hebben kunnen vinden. Maar dat ze gezocht hebben! Hij zegt ook niet: je weet toch dat je als eerste in de tempel had moeten zoeken. Hij zegt: ik moet bezig zijn met de dingen van mijn vader.

Voor Maria en Jozef betekent God vasthouden en zijn weg vasthouden, dat ze Jezus moeten loslaten. Meer nog dan hun andere kinderen. In dit alles zit ook een profetie. Straks zullen ze hem nog veel meer moeten loslaten. De weg die Jezus gaat is een weg, die verder niemand kan gaan. Zijn ouders zullen hem kwijtraken vanwege zijn dienst aan zijn Vader.

Maar alleen zo kan Jezus de weg, de waarheid en het leven worden. Een weg, die zijn ouders ook moeten leren volgen. En dus is dit een leermoment voor Jozef en Maria. En Maria slaat dat dan ook op. Dus zo gaat Gods weg. Dit is wat Simeon al voorspelde: zelf zult u als door een zwaard doorstoken worden (Lucas 2:35).

Wij moeten leren dat de weg van God wonderlijk is. Niet altijd zoals jij het wilt. Wil je je aan die weg overgeven, dan vraagt dat loslaten. Van jouw verwachtingen hoe het zou moeten gaan. Soms ook van je dromen. Zeker van je zondige verlangens. Loslaten. Dat is wat je moet leren. God heeft de regie. Ook wij moeten, net als Jezus, leven in de dingen van onze Vader. En niet van alles er tussen laten komen. Dat zou ook een goed voornemen kunnen zijn. Moeten zijn. Dat je vraagt aan God: wat is uw weg. In plaats van dat je plant en regelt. En dan achteraf Gods zegen vraagt. Laat hem maar voorop gaan. Dat is wat Jozef en Maria moeten leren van Jezus. En wij ook.

Slide ... en leert je wijsheid!

En dat maakt je verbaasd. Dat is namelijk ook een kernwoord bij Lucas, zowel in Handelingen als in Lucas zelf. Regelmatig komt het voor. En dat is altijd wanneer de mensen iets van de missie van Jezus zien. Wanneer ze doorkrijgen dat hij een bijzondere profeet is.

Degenen die aanwezig zijn bij het onderwijs in de tempel. Zij staan versteld van zijn inzicht en antwoorden. Waar haalt hij het vandaan? Jezus stemt ze nu al tot nadenken. En laat zo zijn Goddelijke wijsheid zien.

Maar ook van Maria en Jozef wordt dat gezegd. Heel sterk zelfs in vers 48. Toen ze hem zagen, waren ze ontzet. Heftig verbaasd. Ze staan stevig versteld.

Dat zijn krachtige woorden. Versteld staan. Ontzet zijn. Dat betekent dat je in beweging komt. Dat je je oude plek niet meer kan innemen. Letterlijk word je verplaatst. Dat is wat Jezus met je doet.

Door de wijsheid die hij tentoonspreidt. Maar ook door hoe hij de dingen doet. Hoe hij Maria en Jozef laat zien hoe het werkt. Hoe Gods weg is met zijn leven. Jezus verandert jou. Zijn aanwezigheid

laat je leven op z'n grondvesten schudden. Niets is meer vanzelfsprekend. Geen aannames alsjeblieft. Leer van dit kind. Leer van je Heiland. Want zijn leven. En zijn woorden. Het is de ware wijsheid.

Als je God dus kwijtgeraakt bent onderweg. Als je hem meer als een meubelstuk bent gaan zien. Gewoon. Ga dan opnieuw de confrontatie aan met Jezus. Met zijn woorden en zijn leven. Zoek opnieuw de ontmoeting met je Heiland. Door te lezen, te bidden en te mediteren. Maar ook door zijn woorden in je dagelijkse leven te laten landen. Het is echte wijsheid. Je kan er van leren, hoe oud je ook bent. Hij zal je versteld laten staan. Je zult veranderen als je hem opnieuw ontmoet. Hij is het waard om niet gewoon te zijn. Maar altijd bijzonder te blijven.

Daar mag je, Koen, de mensen bij helpen. Door allereerst zelf je te laten verplaatsen. Je door Jezus door elkaar te laten schudden. En vervolgens ook andere mensen met die Jezus te spiegelen. En hen te helpen om ontzet te raken. Versteld te staan. Dan komen mensen in beweging.

...

Ik ga afsluiten.

Slide   Nogmaals: plaatje design your own life

Weet je wat het probleem is bij dit plaatje? Dat potlood, dat heeft geen gum. Dus wat je tekent, dat staat er ook. Je kunt er wel overheen krassen. Maar die lijn, die ene lijn die verkeerd was, die krijg je niet weg.

Bij Jezus is dat net even anders. Ook bij hem krijg je de vrijheid. Om je eigen leven uit te tekenen. Dat is het principe van mens-zijn. Die vrijheid. Maar bij Jezus is er wel een gum. Je zonden, de foute dingen die je deed, die mag je uitgummen. En ook wat andere mensen je hebben aangedaan. Je mag met het schone lei beginnen.

En dan zijn er allerlei dingen in je leven gebeurd, die jouw bestaan mee inkleuren. Maar het negatieve hoeft niet te overheersen. Je wordt vergeven. En je mag vergeven. Zodat je vol goede moed aan de slag kan. Als mens. Ook als ouderling. Als mens in Gods wereld.

Geef je leven dan vorm zoals dat bij Jezus past. In alles heb je een keus. Je kunt er voor kiezen om je te laten inspireren door hem. Als je dat doet, dan ontstaat er wat moois. Dan ga je namelijk steeds meer op hem lijken.

Amen